



De vrouw in de Gemeente

D.T. Brinkman.

In veel kerken en gemeenten is vaak discussie over de positie van de vrouw in de Gemeente van Christus. Vrouwen, onder invloed van de emancipatie-beweging, eisten dezelfde plaats als de man in de maatschappij en ook in de Gemeente komt dit voor. Met als gevolg dat wij tegenwoordig onder andere vrouwelijke oudsten, pastors en predikanten kennen. Deze (korte) studie gaat niet over de positie van de vrouw, ondanks dat dit een belangrijke discussie is, maar over het werk van de vrouw binnen de Gemeente - zoals we dat uit het Nieuwe Testament kunnen leren.

In de presentatie over “de Bijbelse Gemeente” kunnen we lezen dat één van de taken van de vrouw ligt op het gebied van de diaconie. In Romeinen 16 lezen we in dit verband over Febe, die de taak van diaken (zie de Willibrord vertaling en/of letterlijke vertalingen) vervulde. Maar daarmee houdt de taak van de vrouw, binnen de Gemeente, absoluut niet op.

Taken van de vrouw

In Fillipenzen 4:2-3 lezen we dat Paulus twee vrouwen oproept één te zijn in de Here Jezus: “Euodia en Syntyche, ik dring er bij u op aan eensgezind te zijn, want u bent één met de Heer”. Klaarblijkelijk was er tussen de vrouwen enige onmin ontstaan. Paulus dringt er op aan dat zij weer eenheid met elkaar, in de Here Jezus, zouden nastreven.

Vervolgens schrijft hij “en u, trouwe vriend, vraag ik hen te helpen. Ze hebben samen met mij voor het evangelie gestreden”. De “trouwe vriend” hier is mogelijk Silas (vgl. Handelingen 16:19) maar bewijs hiervoor ontbreekt. De ontvangers van de brief wisten echter wie hij bedoelde en dat is voldoende.

Aangezien Paulus niet toestond dat vrouwen predikten of onderwezen (I Timoteüs 2:11-12) binnen de Gemeente (dat wil zeggen tijdens de samenkomsten waar de hele Gemeente vertegenwoordigd was) moet de hulp of mede-arbeid (vergelijk andere vertalingen in dit opzicht) die door deze vrouwen geboden is iets anders zijn geweest dan prediking of onderwijs binnen de Gemeente.

De gedachte is dat het hier twee invloedrijke vrouwen betrof, die Paulus in zijn arbeid ondersteund hebben. Maar hoe? Barnes' schrijft hierover: “Er wordt vanuit gegaan dat zij diaconessen waren, die evangeliseerden onder vrouwen”. Daarbij is het volgende op te merken: in Filippi waren de éérste bekeerlingen vrouwen! In Handelingen 16:13 lezen we namelijk over de vrouwen die aan de rivier bijeen kwamen om op de Sabbat te bidden. Eén van de vrouwen wordt met name genoemd; Lydia. In vers 16 lezen we dat Paulus en Silas wederom op weg zijn naar de gebedsplaats bij de rivier. Brown merkt op: “Het is niet toevallig dat juist in de Fillipenzen-brief dan ook gesproken wordt over vrouwelijke mede-arbeiders aangezien uit de eerste bekeerlingen [de vrouwen aan de rivier] er [vrouwen] zijn gekozen om anderen te onderwijzen”.

In Titus 2:3-5 wordt vervolgens in het bijzonder de “oudere vrouwen” gevraagd om de jongere vrouwen te leiden en onderwijzen (“voorhouden”). De oudere vrouwen moeten goede raad geven. Dus niet alleen de diaconessen krijgen deze opdracht, álle “oudere vrouwen” krijgen de opdracht. In de Engelse- en de (herz.) Staten Vertaling staat hier het volgende:

“..dat zij geen lasteraars zijn, zich niet tot veel wijn begevende, maar leraressen zijn van het goede; opdat zij de jonge vrouwen leren..” (Titus 2:3, 4)

Met de oudere vrouwen worden waarschijnlijk vrouwen bedoeld die weduwe zijn oftewel “de handen vrij hebben” om binnen de Gemeente bepaalde taken uit te voeren (vergelijk ook I Timoteüs 5). Zij krijgen hier dus expliciet de opdracht de jongere vrouwen in hun taak als opvoeder en echtgenotes bij te staan met (praktische) raad en daad.

De conclusie kan en moet dus zijn dat vrouwen binnen de gemeente de volgende taken kregen toebedeeld:

- Evangelisatie
- onderwijs aan vrouwen (en kinderen);
- praktische ondersteuning bieden;
- diaconie (als specifieke roeping)

In deze zin kende Paulus dus mede-arbeiders onder de vrouwen in Filippi. Zonder hen was hij waarschijnlijk niet in staat geweest de gemeente in Filippi op te bouwen. Feitelijk kunnen we zien dat hier eigenlijk éérst een groep van gelovige, wedergeboren, vrouwen ontstond, welke later doorgroeide toen ook de echtgenoten van de eerste bekeerlingen tot geloof kwamen.

De leiding binnen de Gemeente in Filippi lag niet in de handen van vrouwen; was dit wel zo geweest, in afwijking van alle andere gemeenten, dan zou dit zeker zo zijn vermeld. Naast de vrouwen die tot geloof waren gekomen waren er namelijk meer mensen tot geloof gekomen in Filippi: de gevangbewaarder (Hand. 16:31-33) maar ook de huisgenoten van Lydia (Hand. 16:15). Zoals in elke gemeente waren er dan ook in Filippi oudsten (opzieners) en diakenen aangesteld.

Het verschil

Vrouwen en mannen zijn absoluut verschillend. Dat Paulus vrouwen kiest om (andere) vrouwen en (hun) kinderen te onderwijzen is een belangrijk gegeven; het is ook een logische of verklaarbare keuze. Een man kan zich vaak niet of onvoldoende inleven in de gedachtewereld van de vrouw. En.. vice versa! Ik hoef in dit verband alleen maar te wijzen op het verkoopsucces van de stapels boeken over dit thema. Het verschijnsel “vrouwenbladen” en “mannenbladen” maakt in dit opzicht ook het een en ander duidelijk lijkt mij.

God maakt gebruik van die verschillen, in positieve zin. Hij roept mannen om Zijn Gemeente op aarde te leiden (praktisch-bestuurlijk) en te onderwijzen. Hij roept vrouwen op om met elkaar één te zijn in de Gemeente en onderwijs te geven aan degene die in belevingswereld het dichtste bij hen staan (vrouwen) en waar zij van nature de meeste binding (kinderen) mee hebben.

Een andere orde is er in de Bijbel niet gegeven en is de orde (regel welke zorgt voor een goed gemeentelijk samenleven) die Bijbels gezien de beste is.

Bronnen

- Barnes' Notes on the Bible
- Jamieson Fausset Brown Bible Commentary
- NBV 2004
- (herz) Staten Vertaling 1977
- Bible in Basic English
- Youngs Literal Translation